

Tập lại cách nói chuyện từ trong gia đình

Các bạn thân mến,

Ông bà ta có câu: **“Lời nói không mất tiền mua, lựa lời mà nói cho vừa lòng nhau”**. Từ trong nhà, chúng ta đã được ông bà, ba má dạy cách ăn cách nói để được sống chung hòa nhã trong mái ấm gia đình. Rồi lớn lên, có một chút kiến thức, chúng ta được nghe thêm người ta thường nói: **“Nói chuyện là một nghệ thuật, con người cần nói những lời tốt đẹp với nhau”**. Và khi có thiện duyên, chúng ta được học từ Thầy, từ bạn đạo cách: **“Ái ngữ và lắng nghe”** khi giao thiệp với nhau. Chúng ta đã được học nhiều lắm! và mình đã hành bao nhiêu phần trăm rồi?

Hôm nay tôi xin chia sẻ với các bạn một chút thiện ý về **“Lời Nói”** thôi, vì theo tôi, sống trong một gia đình hạnh phúc, hài hòa thì chắc chắn chúng ta cũng ít nhiều hạnh phúc với môi trường xã hội bên ngoài. Một gia đình có hạnh phúc luôn bắt đầu từ cách nói chuyện của mọi người trong gia đình đó.

Chắc các bạn cũng đồng ý với tôi là: gia đình thường là nơi dễ bị chúng ta bỏ quên nhất, càng xa lạ thì ta càng khiêm nhường lễ độ khách sáo; nhưng càng thân thiết thì ta lại càng không kiêng dè, thậm chí còn coi thường. Bởi vì biết người trong nhà thương yêu mình, sẽ không để ý, không trách móc mình...nên ta lại càng dùng những ngôn từ sắc bén, chua cay với người trong nhà. Gia đình đôi khi cũng tan vỡ là vì vậy, hạnh phúc gia đình vì vậy phải cần bồi đắp, nuôi dưỡng. Một gia đình hạnh phúc thường được bắt đầu từ các nói chuyện hòa thuận với nhau.

Vợ chồng sau nhiều năm hôn nhân, hai người ở cùng nhau tương đối mặn nồng yêu thương bên đàn con dại, đôi khi hai người thường cho rằng, mình biết chồng hay vợ mình như trở bàn tay nên không cần phải tỏ ra kiêng dè với đối

phương nữa. Tuy vẫn quan tâm nhau, nhưng đôi khi lời ra khỏi miệng thường mang nhiều oán trách hay chỉ trích, kiên nhẫn bị hao mòn, cho dù xuất phát từ ý tốt, nhưng khi nói cả hai người không còn nghĩ đến cảm nhận của đối phương, càng ngày càng trách cứ, làm không khí gia đình càng ngày càng tiêu cực và nguy cơ rạn nứt sẽ xuất hiện.

Nỗi giận với người thân là hành vi không khéo và nhu nhược của mình. Nhiều khi biết thay đổi cách thức nói chuyện, tâm trạng của hai người sẽ được nhẹ đi, không bị khó chịu, lời nói nhẹ nhàng hòa thuận, thể hiện sự quan tâm với nhau, bớt đi sự chỉ trích khi chưa biết rõ nguyên do. Không nên để sự mâu thuẫn chất chồng để phải cãi lộn với nhau, bình tĩnh cố gắng thông cảm đối phương. Lời nói êm dịu, ngọt ngào giữa vợ chồng rất quan trọng trong nhà nhất là có mặt của con cháu.

Dưới một mái ấm gia đình, nói chuyện ôn tồn hòa thuận với nhau, không chỉ có vợ chồng mà còn có con cái. Cách ba má nói chuyện hòa nhã với nhau sẽ vô thức trở thành tấm gương trong sáng tốt lành, ảnh hưởng rất lớn cho sự phát triển tốt cho con cái sau này.

Thêm một câu nói đầy tuệ giác của ông bà ta là: **“vợ chồng phải tương kính như thân”**. Thật vậy, giữa vợ chồng, nên tôn trọng hơn là trách cứ!

Các bạn cũng biết: Lời nói luôn mang theo cảm xúc, nó có thể đem đến sự ấm áp, nhưng cũng có thể mang đến cho người sự tổn thương. Và tổn thương do lời nói gây ra thường nghiêm trọng hơn tổn thương ở bên ngoài, vết thương bên ngoài dễ nhìn thấy được, tổn thương do lời nói thì vô hình!

Tôi nhớ, có lần bạn tôi sau khi đọc sách giáo dục, có kể lại cho tôi: **“Trẻ con không phân biệt được sự thật và lời nói đùa. Chúng tin tưởng những gì bố mẹ nói với chúng, và biến những lời đó thành suy nghĩ của chính mình”**.

Phần đông các bậc cha mẹ hay giáo dục con cái mình bằng „đả kích“. Nhìn sâu thì cách dạy dỗ này không thể xuất phát từ mục đích „tốt cho con cái mình!“, nó sẽ ảnh hưởng tiêu cực cho sự phát triển của con trẻ. Đứa con thường xuyên bị chê trách, đả kích dễ rất tự ti, đưa đến sự chối bỏ bản thân và thậm chí hoài nghi cả cảm xúc của chính mình.

Những đả kích của cha mẹ đôi khi không làm tổn thương ngay lúc đó, nhưng nó giống như một cây gai...và trong thời gian dài...nó sẽ ghim sâu vào lòng con cái.

Ở đây, ông bà ta cũng có câu nói: **“Đếm mười lỗi của con, không bằng khen con một lời!”**

Đôi khi những câu nói của cha mẹ với con cái hàm chứa sự khen ngợi, tin tưởng và mong đợi, sách tấn tạo ra một năng lượng có công năng làm thay đổi hành vi con cái trong nhà. Và đức hạnh này sẽ được con cái sử dụng tiếp khi chúng ra đời. Khi một ai đó được người khác khen ngợi, họ sẽ có cảm giác có được sự chấp nhận của xã hội, qua đó giá trị của bản thân cũng được tăng cường, họ trở nên tự tin hơn, có thêm niềm tin để nỗ lực hầu đạt được sự mong đợi của đối phương.

Cha mẹ và con cái nói chuyện nhẹ nhàng hòa thuận, trên dưới, gia đình sẽ hạnh phúc mỹ mãn. Làm cha mẹ không cần phải lấy quyền mà nên học hỏi và thực hành tốt.

Các bạn thân mến,

Bây giờ thì các con trong nhà nên nói năng thế nào với cha mẹ đây? Chúng ta cũng thừa biết: cha mẹ tuy không thể cho ta tất cả, nhưng những gì họ đem đến đều là điều tốt đẹp nhất mà họ có được. Dù cơ cực thế nào đi nữa, cha mẹ nào cũng đều dốc hết những gì họ có cho con cái mình.

Phần đông chúng ta luôn có quan điểm và cách nghĩ khác với cha mẹ. Đó là do sự khác biệt về tuổi tác cũng như tư tưởng giáo dục, kinh nghiệm khác nhau. Con cái không vì vậy mà cho cha mẹ là người lạc hậu, què mùa, nên giữ sự tôn trọng, tập tấu hiếu và thông cảm họ hơn, đồng thời biết khiêm cung và cảm ơn công sinh thành dưỡng dục, lo lắng chúng ta bấy lâu.

Các bạn trẻ bây giờ hay phàn nàn oán trách là cha mẹ nói nhiều. Thực ra nói nhiều chính là yêu thương, dặn dò bạn ăn cơm, nhắc bạn mặc áo ấm khi đi ra ngoài, chỉ có thực sự yêu thương và quan tâm bạn nên họ mới nói nhiều với bạn mà thôi, vì cha mẹ có bao giờ cãi nhai với người chẳng liên quan gì với họ đâu, mà chỉ vì bạn là con yêu của họ.

Cũng xin đừng nên lên giọng: “Làm cha là phải thế này, làm mẹ là phải thế nọ”, mà nên nhớ rằng: họ đã cho bạn tình yêu và cả cuộc đời, nuôi bạn thành người như thế này là họ đã tiêu hao biết nhiều sinh lực! Kinh Thi có viết: **“Thương xót cha mẹ sinh ta một nhọc”**. Trong gia đình nào cũng cần nuôi dưỡng những trái tim tràn đầy yêu thương và biết ơn. Cho nên đối với cha mẹ, sự biết ơn và quan tâm của con cái quan trọng hơn là phàn nàn, oán trách.

Các bạn thân mến,

Một chút thiện nghĩ về cách nói năng từ trong gia đình, giữa vợ chồng, cha mẹ và con cái và ngược lại xin gửi đến các bạn. Một trong những nguyên nhân nhiều gia đình không hòa thuận là do thiếu thái độ giao tiếp hài hòa tích cực,

vốn là muốn tốt cho vợ, cho chồng, cho con cái, cho cha mẹ, nhưng lại nói sai lời, làm sai việc...làm không khí trong nhà luôn nặng nề...

Cho nên, xin đối đãi thật tốt người yêu thương bạn và người bạn yêu thương, tìm cách chia sẻ những tâm tình này với người thân. Trong gia đình tập thói quen nói chuyện nhẹ nhàng, hòa thuận, tôn trọng ý kiến lẫn nhau, tỏ ra quan tâm và kiên nhẫn hơn với cha mẹ, con cái, anh chị em...để xây dựng gia phong tốt đẹp, an lành. Mong lắm thay! Mến chúc các bạn thành công.

Hiên trúc – Thu 2024

Bông Lọc Bình

Kính mời đọc thêm những bài khác của tác giả tại:

<http://www.vietnamvanhien.org/TamHaiDuc.html>

www.vietnamvanhien.net

VIỆT NAM VĂN HIẾN

www.vietnamvanhien.info

TỦ SÁCH VĂN HIẾN TRÊN MẠNG VỚI HƠN 11300 TÁC PHẨM & TIẾT MỤC